

Karen Felter Vaucansons prædiken 3. søndag i advent

Taler

Karen Felter Vaucanson
Præst

Dato

17. december 2023

Sted

Christians Kirke, Christianshavn

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet, kapitel 1, vers 67-80

Salmer

NR. 1 - 3 - 69 - 652 - 403

1 Jeg har op til i dag tænkt en del over sang. Evangeliet jeg læste for lidt siden, kaldes Zakarias' Lovsang. Det fik mig til at tænke over, hvad det er sang og musik kan? Det synes at være noget helt urmenneskeligt at udtrykke sig i sang og musik. Det ældste musikinstrument, som er en fløjte af fugleben, en knogle fra 5 en gribes vinge, menes at være over 35.000 år gammel. Det er 17.000 år ældre end hulebillederne i Marsoulas-grotten i Frankrig, og rækker altså tilbage til neanderthalerne!

10 Fløjten viser ikke bare, at menneskelig kreativitet er meget ældre end vi måske troede, men at musik også for vore forfædre var en integreret del af tilværelsen. Og der er grund til at tro, at det, at bruge sin stemme som instrument rækker meget længere tilbage.

15 Musik og sang går tilbage til menneskehedens begyndelse og går på tværs af alle kulturer. I sommers var jeg med min familie i Canada, fordi min mand laver et projekt om det kulturelle møde mellem de franske missionærer og områdets oprindelige folk i 1600-tallet.

20 Vi var til et pow-wow, en traditionel dansefest. Et medlem af den oprindelige nation forklarede mig, at for de indfødte er trommesangen hellig. Trommen symboliserer verdens puls. Når man danser til den, bliver man forenet med selve jordens vejrtrækning. Tid og sted ophæves og man overgiver sig til den rolige rytme. Man bliver ét med havet, der slår ind mod kysten og trækker sig tilbage. Frem og tilbage. Man bliver ét med stjerner, der fødes og dør. Med bjerge, der

formes og nedbrydes. Med den mindste larve, der vandrer på et blad. Man bliver en del af det kosmiske alt. Man er forbundet – en del af det største og det mindste.

30 ***

Den erfaring af altings forbundethed er desværre gået lidt tabt i den vestlige kristen-protestantiske tradition. Der har været en slags kollektivt hukommelsestab, og det er muligvis en af grundene til, at vi behandler planeten som vi gør.

Men det betyder ikke at den ikke har været der. For mange af kirkefædrene var denne erfaring af altings forbundethed knyttet tæt sammen med deres forståelse af Gud.

40

Jeg selv er meget inspireret af tanken. Tanken om, at jeg ikke kun er mig selv, alene, isoleret og fritsvævende gennem universet i en brøkdelen af et mikroskopisk øjeblik.

45 Nej, jeg er dannet af de samme bestanddele som stjernerne. Jeg er af den samme materie som jorden. Jeg er levende takket være de samme mikroorganismer, der bruger sollys til give alt på denne jord liv. Jeg optager verden omkring mig, både fysisk og åndeligt, omformer den, sætter mit præg på den, og giver den videre til andre, der så indoptager den – og mig.

50

Det er som en vejrtrækning. Ind. Og Ud.

Det er en evig skabelseskraft der pulserer gennem universet. Den opstår, omformes, gives videre for igen at opstå.

55

En af mine store inspirationskilder taler om denne kosmiske sammenhæng, denne pulseren, som musik eller ”The Great Song” – den store sang. Der er kun én sang, siger han, og det er den kosmiske sang som vi alle, mennesker, dyr, planter, alt liv, tager del i. Den sang, der ræsonnerer dybt i alt levende. Den sang, der er liv. Gud er den store sang.

60

Og hver eneste sang som vi synger, hver med sit næb, er en del af den store sang, som var fra begyndelsen og vil vedblive at være i al evighed. Vi er en del af

65 verdens musik.

***

70 Sangen forbinder os til jorden og til Gud. Hvis man tænker sådan om musik og sang, så er det ikke så underligt, at det er det vi tyr til i livets allersværeste situationer. Musik og sang kan trøste og lindre, når ord ikke rækker og stilhed er for svær.

75 Tænk bare på fællessang under Corona. Mere end en million danskere tændte for fjernsynet hver fredag aften og sang fællessang hver for sig med Filip Faber. Fællessangen styrkede det nationale fællesskab på tværs af landsdele og generationer.

80 Og kigger man i historiebøgerne, dukker fællessang ofte op når livet er svært. Der var alsang – fællessang – under besættelsen, hvor mange tusinder mødtes og sang sammen, og det blev radiotransmitteret over hele Danmark. Det gav håb og styrke.

85 Når vi står ved kisten og skal begrave en af vores kære synger vi. Vi kan ikke andet. Der er intet at sige, kun mærker vi længslen efter igen at være forbundet med det menneske, vi har mistet. Det er klagesangen. Sorgen, der lukkes ud med åndedrættet.

90 I lyst og nød skaber sang og musik en forbindelse til vores medmennesker og vi mærker, at vi ikke er alene.

Som med åndedrættet er der en bevægelse: ud og ind. Vi synger ud om livet: om al vores smerte og uro og angst. Og vi synger os tilbage til og ind i livet igen når vi sammen synger om vores glæde og tro og håb.

95

***

100 Musik og sang skaber en forbindelse til Gud. Sang og musik er en del af det rituelle og religiøse rum verden over. Ikke mindst for kristne.

»De kristne mødes tidligt søndag morgen for at synge for Kristus som for en gud.« Sådan lyder det fra Plinius, der levede i år 62-114, i en rapport om de

kristnes adfærd til kejser Trajan.

105

For Luther var salmesangen og musikken en af de bedste måder at udtrykke evangeliet på: ”Næst efter teologien sætter jeg musikken højest, for den forkynder for hjertet, hvad teologien forkynder for forstanden”, sagde han.

110 For ham var musikken Guds tale til menneskets hjerter. Og hvem har ikke oplevet af blive særligt rørt af kirkemusikken? Billedsproget og poesien i salmerne taler til hjertet. Harmonierne og disharmonierne udtrykker vores eksistens.

115 Sangen forbinder krop, sjæl og ånd. Vi står op og synger her i Christians Kirke, fordi man synger bedre når man står. Gudstro sidder ikke kun i hovedet. Sjæl og legeme er ikke helt adskilte størrelser. Lovsang er udtryk for en kropslig teologi der anerkender den forbundethed der er mellem ånd og materie, mellem sjæl og krop – eller mellem Gud og verden.

120

***

I dag hører vi om Zakarias' lovsang. Zakarias, der i 9 måneder har været stum, bryder ud i sang. Han står med sit lille barn Johannes i armene, og han kan ikke
125 andet end at synge. En sang i taknemmelighed over livets gave. Over alt det vi har fået fra Gud.

Jeg tror alle, der har stået med et nyfødt barn i hænderne har haft den oplevelse af, at det er for stort til man kan rumme det alene. Kærligheden flyder over og
130 skal ud.

Det gjorde Guds kærlighed til verden også. Den flød over og han skabte verden og sendte os sin søn for at vise os, at intet menneske nogensinde vil være et sted, hvor Gud ikke selv er med.

135

Zakarias står med det barn i armene, som skal forkynde Kristus. Johannes Døberen. Han skal bane Herrens vej. Han skal profetere om den forbindelse mellem Gud og menneske, der i kristendommen bliver helt konkret i fødslen af Jesus, Guds søn.

140

Zakarias' lovsang foregriber Guds tilstedeværelse i verden. Og samtidig tager han

del i den sang, som er Guds kærlighed til verden. Han flyder over af glæde, ligesom Gud altid har gjort det og altid vil gøre det i sin overstrømmende
145 kærlighed til alt levende. Og måske er det netop den virkelighed, vores lovsang også foregriber.

***

150 Hele den kristne gudstjeneste er en sang for Herren på opstandelsesdagen, søndagen. Vores liturgi og salmer i folkekirken viderefører den oldkirkelige tradition, at gudstjenestens rum i lovsangen er åbent mod det himmelske: Menighedens lovsang er »i kor med alle engle«, som vi siger i nadverritualet.

155 Sangen, måske særligt den religiøse sang, lovsangen og klagesangen, bliver i gudstjenesten som et åndedræt, som vores puls. Menigheden bliver en fælles krop, med fælles åndedrag og fælles rytme. Man forbliver sig selv, men man er forbundet med hinanden.

160 Den religiøse sang finder også sted udenfor kirken. Som jeg indledte med, så er sang noget der kan siges at finde sted til hver en tid og i alt levende. Den dybe, eksistentielle sang finder sted hvert øjeblik, i hvert pulsslæg, i hver en kosmisk forbindelse.

165 Den Store Sang er som en dump rytme, måske, som et hjerte der slår. En brusen, som blodet der pumper eller havet der bølger.

Her i kirken, i vores fælles lovsang, priser vi Guds evige sang. Ligesom Zakarias foregriber vi den. Og samtidig tager vi del i den. Mens vi venter på ham, der
170 kommer, får vi at vide, at han allerede er her. Gud er allerede til stede i verden, som den store Sang før verdens grundlæggelse – som den Store sang, der er verdens grundlæggelse – og som er dens opretholdelse og som er dens fuldbyrdelse.

175 I sangen åbner vi vores hjerter, og i kor med alle engle priser vi Guds tilstedeværelse i verden. Gud er den pulserende bevægelse, som skaber; som giver liv, som forbinder mennesker i kærlighed.

180 Gud synger med os i nød og glæde - Gud taler til mennesket i sin Store Sang, og mennesket svarer ved at synge. Ikke kun om Gud, med sammen med Gud.

Amen

185

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

190

Tags

3. søndag i advent, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/karen-felter-vaucansons-praediken-3-sondag-i-advent>

195

200

205

210

215